

RODE KRUIS-VLAANDEREN EN ÉÉN JAAR TSUNAMI

Inhoudstafel

1. NOODHULPOPERATIES TIJDENS DE EERSTE MAANDEN NA DE RAMP	2
1. <i>Activiteiten in België</i>	2
2. <i>Aankoop en verzending van noodhulpgoederen</i>	2
3. <i>Emergency Response Unit</i>	2
4. <i>Financiële bijdrage aan het Internationale Rode Kruis</i>	2
2. ACTIVITEITEN VOOR REHABILITATIE EN HERSTEL IN SRI LANKA	3
1. <i>Constructie van nieuwe woningen</i>	3
2. <i>Reconstructie van woningen</i>	4
3. <i>Rehabilitatie van hospitalen</i>	5
3. ACTIVITEITEN VOOR REHABILITATIE EN HERSTEL IN INDONESIË	6
1. <i>Geïntegreerd rehabilitatieprogramma op Zuid-Nias</i>	6
Langetermijnprojecten	7
2. <i>Capaciteitsversterking</i>	7
3. <i>Basisgezondheidszorg</i>	7
4. <i>Human resources</i>	7
4. ACTIVITEITEN VAN DE INTERNATIONALE RODE KRUIS- EN RODE HALVEMAANBEWEGING	9
1. <i>Indonesië</i>	9
2. <i>Sri Lanka</i>	10

1. Noodhulpoperaties tijdens de eerste maanden na de ramp

1. *Activiteiten in België*

Vrijwilligers van de dienst Dringende Sociale Interventie (DSI) van het Rode Kruis bemanden gedurende twee weken het crisiscentrum van het Ministerie van Buitenlandse Zaken om de vele oproepen te beantwoorden en alle gegevens te verwerken. Ze verleenden ook psychosociale bijstand aan terugkerende reizigers uit de regio en aan families waarvan nog naasten vermist werden. Daarnaast was DSI in samenwerking met DVI (Disaster Victim Identification team) ook betrokken bij het opmaken en updaten van de vermistenlijsten, bij het opmaken van de ante-mortem gegevens, de psychologische ondersteuning van de families en de verdere begeleiding tot de overname door het centrum voor Slachtofferhulp.

Ook de Rode-Kruishulpdiensten schoten in actie. Zij zorgden voor het transport van gewonde toeristen naar ziekenhuizen. Tijdens deze ritten werd ook psychosociale ondersteuning geboden.

2. *Aankoop en verzending van noodhulpgoederen*

Vanaf 29 december 2004 stuurde Rode Kruis-Vlaanderen 10 charter- en cargovluchten naar Sri Lanka, de Malediven en Indonesië gestuurd. Deze vluchten waren geladen met in totaal 98 ton hulpgoederen (tenten, jerrycans, plastic zeilen, lakens, keukensets, generatoren) ter waarde van 645.245 €.

In de weken volgend op de ramp verstuurde Rode Kruis-Vlaanderen 22 containers verdeeld over 6 scheepsladingen naar Sri Lanka en Indonesië. Deze containers waren geladen met 300 ton noodhulpgoederen (keukensets, plastic zeilen en lakens) ter waarde van 867.681 €¹.

3. *Emergency Response Unit*

Binnen de 48 uur na de ramp waren twee logistieke experts van Rode Kruis-Vlaanderen aanwezig op het terrein in Indonesië en Sri Lanka. Zij maakten deel uit van de gespecialiseerde Logistics Emergency Response Units (ERU's) die ontplooid werden in samenwerking met het Britse en Deense Rode Kruis. Deze teams stonden gedurende twee maanden in voor de luchthavenbehandeling, de douaneklaring, de opslag en het transport van alle binnenkomende noodhulpgoederen voor het Internationale Rode Kruis.

4. *Financiële bijdrage aan het Internationale Rode Kruis*

Gedurende de eerste dagen van de ramp maakte Rode Kruis-Vlaanderen 1.100.000 € over ter ondersteuning van de algemene oproep van de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halvemaanverenigingen. Met deze fondsen kon de Federatie efficiënt en flexibel noodhulp verlenen over de volledige getroffen regio.

¹ De aankoop en verzending van noodhulpgoederen werd gedeeltelijk bekostigd met fondsen van institutionele donoren (met name DGOS, de Vlaamse Overheid en de provincie Vlaams-Brabant).

2. Activiteiten voor rehabilitatie en herstel in Sri Lanka

1. Constructie van nieuwe woningen

De Rode Kruisbeweging zal in Sri Lanka 15.000 nieuwe woningen bouwen voor families die niet langer in de bufferzone langs de kust kunnen verblijven. De Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halvemaanverenigingen heeft daartoe de vraag gekregen van de Sri Lankaanse regering.

Rode Kruis-Vlaanderen heeft zich geëngageerd voor de volgende projecten:

137 woningen in nieuwe gemeenschappen - Matara

Project duur: 2 jaar

Start: juli 2005

Locatie: Matara-district - Zuid-Sri Lanka

Budget: 1.913.000 € van Rode Kruis-Vlaanderen

Doelstelling: Een nieuwe woning voor 137 getroffen families die verhuizen uit de bufferzone langs de kust.

Rode Kruis-Vlaanderen bouwt 137 nieuwe woningen in het district Matara. Voor de bouw van deze woningen werden inmiddels (medio 2006) drie gronden ter beschikking gesteld door de Sri Lankaanse overheid.

Het project legt sterk de nadruk op de betrokkenheid van de begunstigden bij het ontwerp van hun woning en de opbouw van hun nieuwe gemeenschap. Zonder overhaast te werk te gaan, wordt getracht duurzame en functionele nieuwe gemeenschappen te creëren. Een degelijke selectieprocedure van begunstigden maakt hier deel van uit.

Eind augustus 2006 zijn de werken op één van de sites reeds ver gevorderd. Meerdere huizen zijn er tot aan het dak afgewerkt. Op de tweede locatie werden inmiddels de funderingen van 34 huizen gelegd. Voor het laatste stuk bouwgrond wordt momenteel een plaatselijke aannemer gezocht.

Reconstructie programma aan de zuidkust van Sri Lanka

Project duur: 2 jaar

Start: december 2004

Locatie: zuidkust van Sri Lanka: Matara en Galle

Budget: 3.702.000 €, waarvan 320.000 € van Rode Kruis-Vlaanderen

Doelstelling: het bieden van noodhulp en verschillende rehabilitatie activiteiten ter ondersteuning van de getroffen bevolking in de zuidkust

Rode Kruis-Vlaanderen zorgde voor financiële ondersteuning van een plaatselijke NGO waarvan de Belgische Ere-Consul in Sri Lanka de medeoprichter is. Het ondersteunde project voorziet een waaier aan rehabilitatie inspanningen en richt zich vooral op de districten Matara en Galle in het zuiden van Sri Lanka.

Naast het opzetten en organiseren van tijdelijke kampen voor slachtoffers van de tsunami, zorgt de NGO voor het bouwen van nieuwe huizen en het herstellen van gedeeltelijk beschadigde woningen en scholen. Verder ondersteunt de NGO de plaatselijke visserij, projecten voor psycho-sociale ondersteuning en projecten die opleiding en middelen voorzien om mensen bij te staan in hun levensonderhoud (als bouwvakker, timmerman, hersteller van fietsen, etc.).

260 woningen in nieuwe dorpen - Kalutara

Project duur: 36 maanden

Start: augustus 2005

Locatie: Kalutara-district

Budget: 3.498.000 €, waarvan 875.000 € van Rode Kruis-Vlaanderen

Doelstelling: Een nieuwe woning voor 260 getroffen families die verhuizen naar terreinen die door de regering zijn toegewezen. Deze terreinen zijn aangeduid om nieuwe dorpen op te bouwen voor families, die hun woning in de bufferzone niet mogen heropbouwen.

Croix-Rouge de Belgique-Communauté francophone zorgt met de steun van Rode Kruis-Vlaanderen voor de bouw van 260 huizen.

In augustus 2006 waren reeds 79 huizen onder constructie. In juli werd een aannemer geselecteerd voor de bouw van 90 andere huizen. Voor de resterende 91 huizen worden bouwgronden geselecteerd.

Alle huizen zouden tegen het einde van 2007 afgewerkt moeten zijn.

2. *Reconstructie van woningen*

Reconstructie van 175 woningen - Matara

Project duur: 1,5 jaar

Start: november 2005

Locatie: Matara district - Zuid-Sri Lanka

Budget: 725.000 € van Rode Kruis-Vlaanderen

Doelstelling: Het heropbouwen van de beschadigde of verwoeste woningen voor 175 getroffen families.

Families die buiten de bufferzone woonden en wiens huis verwoest of beschadigd werd, kregen via een nationaal programma een overheidssubsidie voor herstelling of heropbouw. Met de pijlsnelle stijging van de kostprijs van bouwmaterialen is het bedrag van deze subsidie verre van toereikend.

Rode Kruis-Vlaanderen heeft een geïndividualiseerd ondersteuningsprogramma waarbij aan deze families financiële en technische assistentie wordt geboden om de herstelling of heropbouw van de woning rond te krijgen. De noden worden op individuele basis geëvalueerd door een team van Vlaamse en plaatselijke architecten en er wordt nauw overleg gepleegd met de verantwoordelijken van het bestaande programma. De werkzaamheden worden door de bewoners zelf uitgevoerd met assistentie waar nodig en de fondsen worden in schijven uitbetaald naar gelang de werken vorderen.

300 nieuwe woningen - Kalutara (Beruwala)

Project duur: 18 maanden

Start: april 2005

Locatie: Kalutara-district, Beruwala

Budget: 1.875.000 €: waarvan 875.000 € van Rode Kruis-Vlaanderen

Doelstelling: Een nieuwe woning voor 300 getroffen families

Croix-Rouge de Belgique-Communauté francophone zorgt met de steun van Rode Kruis-Vlaanderen voor de bouw van 300 huizen buiten de bufferzone langs de kust. In augustus 2006 werkte het Croix Rouge de Belgique-Communauté francophone reeds 168 huizen af.

25 huizen zijn in opbouw en zullen in september 2006 afgewerkt zijn. Van 60 bijkomende huizen werd een technische evaluatie uitgevoerd en een kostenraming opgesteld.

De huizen worden gebouwd door de begunstigden zelf. Dankzij financiële hulp en een technische en professionele omkadering kan de familie zelf de constructie van het huis beheren en kan ze het huis - tot op zekere hoogte - aanpassen aan haar noden. De totale constructie van een huis duurt 8 à 10 weken.

3. *Rehabilitatie van hospitalen*

Project duur: 1,5 jaar

Start: juni 2005

Locatie: Matara-district - Zuid-Sri Lanka

Budget: 510.000 €

Doelstelling: Herstel van de infrastructuur en verbetering van de uitrusting van twee hospitalen in het getroffen district.

De Rode-Kruisbeweging sloot een contract met het Sri Lankaanse Ministerie van Gezondheid voor de herstelling of heropbouw van 65 hospitalen. Binnen dit kader nam Rode Kruis-Vlaanderen de taak op om de hospitalen van Mirissa en Weligama, beide gelegen in het Matara-district, structureel te herstellen en te verbeteren en om de uitrusting op te waarderen. Zowel de uitrustingsniveaus als de ontwerpen voor de reconstructie zijn volledig ingepast in de nieuwe voorschriften en standaarden van het Ministerie van Gezondheid.

De ontwerpen zijn ondertussen volledig afgewerkt en de details van de bijkomende uitrusting zijn bekend.

In juli 2006 gingen de werken aan het ziekenhuis in Mirissa van start. De werken aan het districtsziekenhuis in Weligama zijn begin september aangevangen.

3. Activiteiten voor rehabilitatie en herstel in Indonesië

1. Geïntegreerd rehabilitatieprogramma op Zuid-Nias

Projectduur: 5 jaar

Start: april 2005

Locatie: Districten Gomo, Lahussa, Teluk Dalam en Gunung Sitoli - Zuid-Nias

Budget: 1.900.000 € van Rode Kruis-Vlaanderen

Doelstelling: Steun verlenen aan de rehabilitatie van gemeenschappen op het eiland Nias voor de kust van het Indonesische Sumatra die getroffen zijn door de tsunami en de aardbevingen van december 2004 en maart 2005.

Hiervoor werd een totaalprogramma ontworpen dat in nauwe samenwerking met het Indonesische Rode Kruis en een consortium van het Nederlandse Rode Kruis en Rode Kruis-Vlaanderen, voorziet in de constructie van 630 woningen en 4 scholen evenals de bijbehorende water- en sanitaire voorzieningen in de 3 districten van Zuid-Nias.

Tijdens de eerste evaluaties werden de gezinnen geïdentificeerd die hun woningen verloren hebben in de getroffen gemeenschappen. Er werd ook aandacht besteed aan de noden op het vlak van onderwijsinfrastructuur en gezondheidsvoorzieningen.

Behalve de fysieke reconstructie van de gezondheidsinfrastructuur wordt ook geïnvesteerd in de verbetering van de gezondheidssituatie via voortlichting en opleidingen. Bij de reconstructie worden de begunstigen zoveel mogelijk betrokken bij de uitvoering. Voor een optimalisatie van de aangewende middelen hebben de 2 Rode Kruisverenigingen besloten tot een nauwe samenwerking op het terrein.

Er werd gestart met een pilootproject in het district Gomo. Hierbij worden 53 huizen (389 personen) gebouwd.

Inzet van 5 afgevaardigden: 1 projectcoördinator, 1 architect-constructiecoördinator, 1 logistieke afgevaardigde, 1 gezondheidsafgevaardigde en 1 deskundige op vlak van water en sanitatie.

Langetermijnprojecten

2. *Capaciteitsversterking*

Project duur: 3 jaar

Start: juni 2005

Locatie: Sri Lanka: Matara-district - Monaragala-district

Budget: 270.000 € van Rode Kruis-Vlaanderen

Doelstelling: Opbouw van de capaciteit van het Sri Lankaanse Rode Kruis

Om te kunnen beantwoorden aan de sterk verhoogde vereisten en verantwoordelijkheid die de nieuwe partnerschappen met zich meebrachten zal het Sri Lankaanse Rode Kruis in snel tempo zijn managementstructuren, financiële organisatie, uitrusting en opleidingsniveau van de vrijwilligers aanpassen aan de nieuwe uitdagingen.

Rode Kruis-Vlaanderen nam de taak op zich om de afdelingen van Matara en Monaragala te ondersteunen via capaciteitsopbouw, training en materiële uitrusting om hen zodoende in staat te stellen de veelheid aan nieuwe programma's naar behoren uit te voeren. Tevens wordt op deze wijze getracht hun capaciteit tot dienstverlening aan de gemeenschap op duurzame wijze te verhogen.

Ook loopt er een project met het Internationale Rode Kruiscomité om de capaciteit van het Sri Lankaanse Rode Kruis verder te ontwikkelen inzake de behandeling van menselijke resten en post-mortem gegevensverzameling. Rode Kruis-Vlaanderen zorgt voor financiële ondersteuning van dit project.

3. *Basisgezondheidszorg*

Project duur: 3 jaar

Start: december 2005

Locatie: Sri Lanka: Matara-district - Monaragala-district

Budget: 180.000 €

Doelstelling: Verbeteren van de basisgezondheidszorg op gemeenschapsvlak

Het Sri Lankaanse Rode Kruis werkte een nationaal programma voor basisgezondheidszorg uit dat, complementair met de bestaande voorzieningen van de overheid, zich tot doel stelt gezonde gemeenschappen te creëren via het aanleren en de promotie van zelfhulp.

Binnen dit kader ondersteunt Rode Kruis-Vlaanderen de plaatselijke Rode-Kruisafdelingen in de districten van Matara en Monaragala op het gebied van eerste hulp. De projecten beogen een verbeterde kennis en vaardigheid inzake eerste hulp op gemeenschapsniveau. Inhoudelijk wordt onder meer de organisatie van cursussen eerste hulp voorzien (basiscursus, cursus voor gevorderden en cursus voor cursusgevers), naast het nodige cursusmateriaal. Ook wordt de aanwezigheid van vrijwilligers op plaatselijke festivals bevorderd.

4. *Human resources*

De bovenvermelde programma's in Sri Lanka worden uitgevoerd door het Sri Lankaanse Rode Kruis met de steun van een delegatie van Rode Kruis-Vlaanderen die momenteel bestaat uit 5 afgevaardigden: een landenvertegenwoordiger, twee architecten, een gezondheidsafgevaardigde en een afgevaardigde voor capaciteitsopbouw.

Ook werd in 2005 1 afgevaardigde ter beschikking gesteld van het Internationale Rode Kruiscomité.

4. Activiteiten van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanbeweging

Hieronder wordt een overzicht geboden van de hulpoperaties van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanvereniging in Sri Lanka en Indonesië, de twee landen die het zwaarst getroffen werden door de tsunami.

1. Indonesië

Noodhulp

- Het Rode Kruis heeft aan 345.000 mensen voedingsmiddelen uitgedeeld die afkomstig waren van voorraden of geschonken waren door de lokale bevolking.
- Aan 550.000 mensen zijn voedsel en levensnoodzakelijke artikelen bezorgd.
- Er zijn ongeveer 27.000 zeer stevige gezinstenten uitgedeeld ter vervanging van tenten met verregaande slijtage. Zo kunnen de mensen in behoorlijke omstandigheden leven in afwachting dat de landtoewijzingsproblemen geregeld zijn.
- Er is basisgezondheidszorg verstrekt aan 100.000 mensen.

Rehabilitatie en herstel

- Er zijn watervoorzienings- en saneringsdiensten verstrekt ten voordele van ongeveer 150.000 mensen. In de urgentiefase liep de waterproductie op tot gemiddeld 1.500.000 liter per dag.
- 200 vrijwilligers van het Rode Kruis en een duizendtal gemeenschapsleden zijn opgeleid in psychologische ondersteuning.
- De dienstverlening inzake familiehereniging, die de medewerking kreeg van het Internationale Rode-Kruiscomité (ICRC), betrof bijna 31.000 mensen.
- Eind 2005 waren in Indonesië 747 permanente huizen gebouwd of hersteld en waren er 1065 woningen in aanbouw.
- Op het einde van 2005 waren ruim 600.000 begunstigden geregistreerd. Zij kregen extra voedselrantsoenen en andere vormen van hulp.
- Voor ten minste 20.000 gezinnen zal een voorlopige onderkomen voorzien worden om de getroffen bevolking zo comfortabel mogelijke levensomstandigheden te bieden in afwachting dat de landtoewijzingsproblemen zijn opgelost.
- In het kader van 105 projecten zullen ongeveer 35.000 woningen, 89 scholen, 43 gezondheidscentra, 4 weeshuizen en 20 plaatselijke Rode-Kruiskantoren worden heropgebouwd of gerenoveerd.
- Voor ongeveer 113.000 mensen bleven watervoorzienings- en saneringsdiensten voorzien aan het einde van 2005. Dit vergde de dagelijkse productie van ongeveer 1 miljoen liter drinkwater, de reparatie van waterputten voor gezinnen, de installatie van latrines en de bevordering van hygiëne in de tijdelijke opvangcentra en de getroffen dorpen.
- Er zullen communautaire actieteams worden opgericht in het kader van een risicoreductieprogramma ten voordele van 480.000 mensen in 200 gemeenschappen. Dat programma omvat de realisatie van vroegwaarschuwingssystemen, bewustmakingsactiviteiten, opleidingscursussen voor leraars en leerlingen en de creatie van meer dan 100 'veiligheidspunten' - structuren en zones die berekend zijn op de opvang van de bevolking in noodsituaties.
- Op 26 december 2005 werd op de herdenkingsdag van de tsunami de eerste simulatie oefening van de vroegwaarschuwingssystemen gehouden in de stad Padang aan de

westkust van Sumatra. Het Indonesische Rode Kruis mobiliseerde ambulances en vrijwilligers om eerste hulp te verlenen en voorzag noodonderdak en zette stations voor voedselbevoorrading op.

- Ten minste 2850 vrijwilligers van het Rode Kruis zullen worden opgeleid in rampenparaatheid en noodhulp binnen de gemeenschap.

2. Sri Lanka

Noodhulp

- Aan 300.000 mensen is basishulpmateriaal verstrekt.
- Er zijn meer dan 50.000 geteerde zeildoeken en ongeveer 5.000 tenten uitgedeeld.
- Mobiele ziekenhuizen, vrijwilligers met een eerstehulpopleiding en twee veldhospitaal hebben gezondheidsdiensten verstrekt aan meer dan 100.000 mensen. Er is medische uitrusting geschonken aan ziekenhuizen en andere verzorgingsinstellingen.
- Er zijn watervoorzienings- en saneringsdiensten verleend ten bate van meer dan 50.000 mensen: levering van 3 miljoen liter drinkwater per week, bouw van latrines, reiniging van meer dan 1.700 putten, installatie van waterreservoirs.

Rehabilitatie en herstel

- Het Rode Kruis verbond zich ertoe om in Sri Lanka met de steun van zijn zusterverenigingen 15.000 nieuwe woningen te bouwen voor de bewoners van de kustzone die naar andere terreinen verhuizen. Daarnaast zullen ook 25.000 families geholpen worden bij de reparatie van hun beschadigde woning door middel van financiële steun en technisch advies.
- In het kader van de wederopbouw door de Internationale Rode Kruis- en Rode Halvemaanvereniging waren tegen het einde van 2005 percelen toegewezen voor de bouw van 6.479 huizen op 56 terreinen. Daarnaast waren andere nationale Rode Kruisverenigingen reeds gestart met de bouw van 1.050 bijkomende huizen.
- Vrijwilligers en gemeenschapsleden (die laatsten tegen vergoeding) hebben zich ingezet om de kust en de bouwterreinen op te ruimen en beschadigde wegen, putten en irrigatiekanalen te herstellen.
- De getroffen vissers van Trincomalee en Batticaloa hebben 500 vissersboten gekregen.
- Over het hele land zullen minstens 60 verzorgingsinstellingen, bibliotheken en scholen worden heropgebouwd, hersteld of verbeterd.
- Drie voorlopige verpleegscholen werden afgewerkt in 2005. Elke school biedt plaats aan ongeveer 250 leerlingen. Dit kadert in een opleiding van in totaal meer dan 15.000 verplegers (m/v) tegen 2015. Op termijn zullen blijvende structuren de tijdelijke scholen vervangen.
- In augustus 2005 werd een overeenkomst ondertekend voor de bouw/reparatie van watervoorzieningsnetten in minstens vier districten voor een totaalbedrag van 100 miljoen dollar.
- In afwachting van de herstellingswerken aan de watervoorzieningsnetwerken werden watervoorziens- en saneringsdiensten verzorgd ten behoeve van 50.000 mensen, goed voor ongeveer 3 miljoen liter drinkwater per week.
- Ingevolge een akkoord van oktober tussen het Rode Kruis en het Sri Lankaanse ministerie van Beroepsopleiding zullen 1.325 bouwvakkers een beroepsopleiding en gereedschap krijgen in het kader van een project voor werkgelegenheidsontwikkeling met een budget van 400.000 Zwitserse frank.

- Het Rode Kruis zal zijn programma's voor psychosociale ondersteuning verderzetten en versterken om het communautaire weerstandsvermogen te verbeteren. In 2005 hebben 135 vrijwilligers van het Rode Kruis psychosociale ondersteuning verleend aan meer dan 150.000 mensen.
- In het kader van preventieve rampvoorbereiding zijn er plannen voor de realisatie van vroegwaarschuwingssystemen, het aanplanten van mangroves om bodemerrosie langs de kust tegen te gaan, het organiseren van evacuatieoefeningen en het opstellen van een voorbereidingsplan dat zeer uiteenlopende risico's bestrijkt.